
**ΟΜΙΛΙΑ ΔΡ. ΝΙΚΟΥ ΒΑΣΙΛΑΚΟΥ, ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΑΠΕ (EREF), ΣΤΗΝ ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΟΥ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ «ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ» (ΤΕΤΑΡΤΗ, 12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2008)**

Κύριε Υπουργέ, Κύριοι Βουλευτές και Εκπρόσωποι Κομμάτων, Κύριε Πρόεδρε της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου,

Κυρίες & Κύριοι,

Εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Παραγωγών Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές, του τριτοβάθμιου οργάνου των Εθνικών Ενώσεων Παραγωγών Ενέργειας από ΑΠΕ στην Ευρώπη, που εκπροσωπεί σήμερα πάνω από 30.000 MW εγκατεστημένης ισχύος έργων ΑΠΕ, χαιρετίζω την έναρξη των εργασιών ενός πραγματικά επιτυχημένου θεσμού, όπως είναι τα τελευταία 13 χρόνια το ετήσιο Συνέδριο «Ενέργεια & Ανάπτυξη» του IENE.

Οι διακεκριμένοι ομιλητές που προηγήθηκαν περιέγραψαν, με σαφήνεια και πληρότητα, το νέο Ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο, μέσα στο οποίο καλείται να λειτουργήσει με ασφάλεια, αποδοτικότητα και περιβαλλοντική συμβατότητα, ο τομέας της ενέργειας στα αμέσως επόμενα χρόνια, και πάντως μέχρι το χρονικό ορίζοντα-ορόσημο του 2020. Πρόκειται για ένα σημαντικά διαφοροποιημένο τοπίο από αυτό που είχαμε συνηθίσει μέχρι σήμερα, ένα ενεργειακό τοπίο γεμάτο γεωπολιτικές, στρατηγικές και επιχειρηματικές προκλήσεις, ευκαιρίες αλλά και κινδύνους, μέσα στο οποίο οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) καλούνται να παίξουν πρωταρχικό ρόλο, τόσο στο πεδίο της ανάπτυξης και της απασχόλησης, όσο και της περιβαλλοντικής προστασίας και της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού.

Οι εργασίες του Συνεδρίου «Ενέργεια & Ανάπτυξη» ανοίγουν σήμερα σε μια πολύ κρίσιμη χρονική στιγμή για το μέλλον ολόκληρου του τομέα των ΑΠΕ στην Ευρώπη. Χθες, ολοκληρώθηκε ο 1^{ος} γύρος των άτυπων τριμερών διαπραγματεύσεων ("trialogue" στην κοινοτική αργκό), μεταξύ του Συμβουλίου, του Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, πάνω στο Σχέδιο της νέας Κοινοτικής Οδηγίας για τις ΑΠΕ. Θα ακολουθήσουν άλλοι 3 γύροι διαπραγματεύσεων, στις 18 και 27 Νοεμβρίου και στις 3 Δεκεμβρίου. Η πραγματικά σαρωτική υπερψήφιση (με ψήφους 50 υπέρ και μόνο 2 κατά) της Έκθεσης Turmes επί του Σχεδίου Οδηγίας για τις ΑΠΕ, στις 11 Σεπτεμβρίου, στην Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας

και Ενέργειας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αλλά και η αντίστοιχη ευρεία βάση συναίνεσης που έχει ήδη διαμορφωθεί στο COREPER και στο Συμβούλιο, επί των περισσότερων βασικών ρυθμίσεων του Σχεδίου Οδηγίας, όπως αυτό αναδιαμορφώθηκε από την Έκθεση Turmes, δημιουργούν εύλογα την αισιοδοξία ότι θα υπάρξει συμφωνία επί της Οδηγίας μεταξύ Συμβουλίου, Κοινοβουλίου και Επιτροπής, πριν από το τέλος του χρόνου. Και αυτό, παρά τις γνωστές δυσκολίες εξεύρεσης συμβιβαστικής πλατφόρμας, τις οποίες αντιμετωπίζει επί του παρόντος το υπόλοιπο Πακέτο για την Κλιματική Αλλαγή και την Ενέργεια, και κυρίως το Σχέδιο Οδηγίας για την Εμπορία Δικαιωμάτων Εκπομπών.

Ως συμβολή της EREF στις κρίσιμες διαπραγματευτικές συζητήσεις που διεξάγονται την περίοδο αυτή πάνω στο Σχέδιο Οδηγίας για τις ΑΠΕ, θα ήθελα να παρουσιάσω συνοπτικά ορισμένες καίριες, κατά την άποψή μας, επισημάνσεις και θέσεις, τις οποίες τόσο η EREF, όσο και οι άλλοι Ευρωπαϊκοί φορείς των ΑΠΕ, θεωρούν κομβικές στη διαμόρφωση των τελικών κατευθύνσεων και επιλογών της Οδηγίας :

- 1) Το νέο Κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο για τις ΑΠΕ πρέπει, πάνω απ' όλα, να προωθεί ένα κλίμα σταθερότητας και ασφάλειας επενδύσεων στην αγορά των ΑΠΕ, τουλάχιστον στο χρονικό ορίζοντα μέχρι το 2020, έτος στο οποίο άλλωστε αναφέρονται και οι σχετικοί δεσμευτικοί (ποσοτικοί) στόχοι, τόσο για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και για τα Κράτη-Μέλη. Μέσα σε ένα τέτοιο κλίμα σταθερότητας μπορούν να διαμορφωθούν, να χρηματοδοτηθούν και να υλοποιηθούν βιώσιμα και αποδοτικά επιχειρηματικά σχέδια για επενδύσεις ΑΠΕ, επενδύσεις δηλαδή υψηλής έντασης αρχικού κεφαλαίου και μακράς περιόδου αποπληρωμής. Και μέσα σε ένα τέτοιο κλίμα σταθερότητας μπορούν να σχεδιαστούν και να εφαρμοστούν με επιτυχία, από τα ίδια τα Κράτη-Μέλη, οι αναγκαίες εθνικές στρατηγικές, τα προγράμματα, οι υποστηρικτικές δράσεις και τα μέτρα για την ταχύρρυθμη και αποτελεσματική προώθηση των ΑΠΕ, και για την επίτευξη των εθνικών δεσμευτικών στόχων του 2020. Τυχόν ενσωμάτωση στην Οδηγία, όπως προτείνουν ορισμένοι, ενός όρου επανεξέτασης ("clause de rendez-vous", για τους γαλλομαθείς) -το 2014- βασικών ρυθμίσεων της Οδηγίας, και κυρίως των λεγόμενων μηχανισμών ευελιξίας που θεσμοθετεί η Οδηγία για την επίτευξη των δεσμευτικών εθνικών στόχων ΑΠΕ, θα έχει ως άμεσο αποτέλεσμα τη δημιουργία κλίματος επενδυτικής αβεβαιότητας στην αγορά και θα αποθαρρύνει τα Κράτη-Μέλη από το να εφαρμόσουν, έγκαιρα και συγκροτημένα, τις αναγκαίες πολιτικές και μέτρα στήριξης των ΑΠΕ, αφού θα περιμένουν, εν πολλοίς (και εύλογα), να δουν πρώτα τα

αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας επανεξέτασης των μηχανισμών ευελιξίας. Θέλω να τονίσω με έμφαση ότι το αναμορφωμένο από την Έκθεση Turmes και το Συμβούλιο, Σχέδιο Οδηγίας, που αποτελεί σήμερα τη βάση της διαπραγμάτευσης, παρέχει στα Κράτη-Μέλη την ευχέρεια να επιλέξουν ανάμεσα σε μία ευρεία γκάμα μηχανισμών ευελιξίας. Εναπόκειται στα ίδια τα Κράτη-Μέλη να το πράξουν, εάν και εφ' όσον το επιθυμούν, και να επιλέξουν προσεκτικά τον κατάλληλο γι' αυτά μηχανισμό. Ανάγκη για επανεξέταση μετά από λίγα χρόνια, πριν καλά-καλά εφαρμοστούν οι μηχανισμοί αυτοί και αποδώσουν, δεν υπάρχει, και όσοι επιμένουν σ' αυτό δίνουν έμμεσα (αλλά σαφώς) το μήνυμα ότι πραγματικός τους στόχος είναι η επανεξέταση και πιθανή υποβάθμιση των ίδιων των δεσμευτικών ποσοτικών στόχων για τις ΑΠΕ, τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και στο επίπεδο των Κρατών-Μελών.

- 2) Όσο βρισκόμαστε στο θέμα των μηχανισμών ευελιξίας για την επίτευξη των εθνικών δεσμευτικών στόχων ΑΠΕ για το 2020, θέλω να επισημάνω ότι υπάρχει σήμερα μια ευρεία βάση συναίνεσης μεταξύ των Κρατών-Μελών, και μάλιστα ανεξάρτητα από το ποιο συγκεκριμένο σύστημα υποστήριξης/εξισορρόπησης της τιμής της ενέργειας από ΑΠΕ εφαρμόζει το καθένα (feed-in ή quota/green certificates), στο ότι ο προτεινόμενος από ορισμένους μηχανισμός γενικευμένης -σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης- εμπορίας πιστοποιητικών ΑΠΕ, είναι ίσως ο πλέον ακατάλληλος, αν όχι επικίνδυνος, στην κοινή Ευρωπαϊκή προσπάθεια για επίτευξη των δεσμευτικών στόχων ΑΠΕ. Ένας τέτοιος μηχανισμός όχι μόνο θα υπονομεύσει άμεσα τα υφιστάμενα (και σε πολλά Κράτη-Μέλη, ιδιαίτερα επιτυχημένα) εθνικά συστήματα υποστήριξης των ΑΠΕ, αλλά και θα επισωρεύσει, όπως έχει υπολογιστεί, περίπου 30 δισεκ. Ευρώ υπερκέρδη ευκαιρίας (windfall profits) σε παραγωγούς και εμπόρους, με τη μετάβαση από τα σταθερά, εξειδικευμένα και στοχευμένα ανά τεχνολογία ΑΠΕ, συστήματα υποστήριξης της τιμής ΑΠΕ, σε μία αγορά περιθωρίων, όπου το πιο ακριβό πιστοποιητικό ΑΠΕ θα διαμορφώνει την (ενιαία) τιμή αγοράς. Κάτι τέτοιο, όχι μόνο θα μηδενίσει, αλλά και θα αναστρέψει αρνητικά εις το πολλαπλάσιο, τα εκτιμώμενα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «οφέλη ευελιξίας», ύψους περίπου 8 δισεκ. Ευρώ, από τυχόν εφαρμογή του εν λόγω γενικευμένου μηχανισμού εμπορίας πιστοποιητικών ΑΠΕ.

Το μήνυμα, λοιπόν, είναι σαφές και απλό : Πριν προστρέξουμε σε άσκοπους πειραματισμούς, σε πρόωρες γενικεύσεις και σε άλματα στο πουθενά, αυτό που προέχει είναι η αποτελεσματική θεσμική στήριξη των Κρατών-Μελών, έτσι ώστε αφ' ενός να διατηρήσουν τον έλεγχο, αφ' ετέρου να βελτιώσουν τη δομή, τη λειτουργικότητα και την αποδοτικότητα των εθνικών υποστηρικτικών τους μηχανισμών για τις ΑΠΕ, μέσα όμως από ένα Ευρωπαϊκό πλαίσιο κοινών κανόνων και υποστηρικτικών δράσεων. Άλλωστε, ας μην ξεχνάμε ότι είναι τα ίδια τα Κράτη-Μέλη, και όχι οι επιχειρηματικοί ή άλλοι φορείς της αγοράς, αυτά που αναλαμβάνουν -στα πλαίσια της Οδηγίας- τη νομικά δεσμευτική υποχρέωση για επίτευξη των εθνικών ποσοτικών τους στόχων ΑΠΕ, και μάλιστα πρωτίστως μέσω των δικών τους προσπαθειών σε εθνικό επίπεδο.

3) Η κομβική σημασία της προηγούμενης διαπίστωσης αναδεικνύεται πλήρως και στην πολύ πρόσφατη μελέτη του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας (IEA) του Ο.Ο.Σ.Α., με τίτλο «Αναπτύσσοντας τις ΑΠΕ : Αρχές για Αποτελεσματικές Πολιτικές», η οποία δημοσιοποιήθηκε φέτος το Σεπτέμβριο. Η μελέτη αυτή εξέτασε τις εφαρμοζόμενες πολιτικές και τα συγκεκριμένα αποτελέσματα προώθησης των ΑΠΕ σε 35 χώρες, μεταξύ αυτών σε όλες τις χώρες-μέλη του Ο.Ο.Σ.Α., καθώς και στην Κίνα, την Ινδία και τη Βραζιλία. Το βασικό συμπέρασμα της μελέτης του ΔΟΕ είναι ότι υπάρχουν τέσσερις (4) κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας σε οποιαδήποτε εφαρμοζόμενη εθνική πολιτική προώθησης των ΑΠΕ, πέραν του συγκεκριμένου μηχανισμού οικονομικής υποστήριξης/εξισορρόπησης της τιμής ενέργειας από ΑΠΕ που υιοθετείται ανά περίπτωση (feed-in ή green certificates). Οι τέσσερις (4) αυτοί παράγοντες είναι :

- i) Η άρση μη-οικονομικών εμποδίων, όπως η έλλειψη ικανοποιητικής πρόσβασης των ΑΠΕ στο δίκτυο.
- ii) Η δημιουργία ενός πλαισίου πολιτικής ΑΠΕ που παρέχει σταθερότητα στους επενδυτές.
- iii) Ο καθορισμός και η εξειδίκευση των αναγκαίων οικονομικών κινήτρων για τις ΑΠΕ ανά τεχνολογία, λαμβάνοντας υπ' όψη το επίπεδο ωριμότητας κάθε τεχνολογίας ΑΠΕ χωριστά, καθώς και τη διαχρονική του εξέλιξη.
- iv) Η πλήρης και αποδοτική ένταξη της παραγωγής των ΑΠΕ, ιδιαίτερα αυτών με κυμαινόμενη παραγωγή όπως τα αιολικά, στο δίκτυο.

Προς την κατεύθυνση ενσωμάτωσης των παραπάνω κρίσιμων παραγόντων επιτυχίας κινείται, σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό, και το αναμορφωμένο Σχέδιο Οδηγίας για τις ΑΠΕ που συζητείται την περίοδο αυτή, με καίριες σχετικές ρυθμίσεις, όπως είναι η προτεραιότητα των ΑΠΕ στην πρόσβαση, σύνδεση και απορρόφηση της ενέργειάς τους στο δίκτυο, η απλοποίηση και προτυποποίηση των αδειοδοτικών τους διαδικασιών, στη λογική του one-stop shop και των αποκλειστικών προθεσμιών γνωμοδότησης/αδειοδότησης, καθώς και η εύλογη κατανομή στους χρήστες του κόστους των αναγκαίων για τις ΑΠΕ διασυνδέσεων και άλλων υποδομών δικτύου.

4) Λαμβανομένου υπ' όψη του νομικά δεσμευτικού χαρακτήρα των εθνικών στόχων ΑΠΕ για το 2020, θα ενισχύονταν σημαντικά η λειτουργικότητα και η αποτελεσματικότητα του νέου, υπό ψήφιση, θεσμικού πλαισίου για τις ΑΠΕ :

i) Εάν ένας, τουλάχιστον, από τους ενδιάμεσους χρονικά στόχους που ποσοτικοποιούνται ήδη στο Σχέδιο Οδηγίας, προσλάβανε δεσμευτικό χαρακτήρα, π.χ. η επίτευξη μέχρι και το 2015 του 45 % της διαδρομής που πρέπει να καλύψει ένα Κράτος-Μέλος μέχρι το δεσμευτικό του στόχο του 2020.

ii) Εάν ενσωματώνονταν στις ρυθμίσεις της Οδηγίας και η δημιουργία ενός Κοινοτικού Ταμείου ΑΠΕ, με εισροές και εκροές που θα προέρχονταν από ένα μηχανισμό πληρωμών bonus και επιβολής προστίμων, για εκείνα τα Κράτη-Μέλη που θα υπερκάλυπταν, ή αντίστοιχα θα υστερούσαν, στην επίτευξη των δεσμευτικών τους στόχων ΑΠΕ (2015, 2020). Παραδείγματα αντίστοιχων μηχανισμών bonus/penalty σε επίπεδο Κρατών-Μελών υπάρχουν και λειτουργούν με επιτυχία εδώ και αρκετά χρόνια στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σε κάθε περίπτωση, ακόμα και εάν η συγκεκριμένη ως άνω πρόταση του αναμορφωμένου -μέσω της Έκθεσης Turmes- Σχεδίου Οδηγίας δεν γίνει τελικά αποδεκτή από το Συμβούλιο, είναι απολύτως απαραίτητο να διατηρηθεί η διάταξη του Σχεδίου που παρέχει το δικαίωμα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να απορρίπτει τα γενικόλογα, ανεπαρκώς σχεδιασμένα και τεκμηριωμένα, ευχολογικού χαρακτήρα, Εθνικά Σχέδια Δράσης για τις ΑΠΕ, τα οποία τα Κράτη-Μέλη θα υποβάλουν προς έγκριση στην Επιτροπή, στα πλαίσια των υποχρεώσεών τους που θεσπίζει η νέα Οδηγία. Τα απογοητευτικά αποτελέσματα των αντίστοιχων Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Ενεργειακή Αποδοτικότητα, ο αόριστος και ευχολογικός χαρακτήρας των

οποίων οφείλεται εν πολλοίς στις «χαλαρές», ασαφείς, διατυπώσεις της σχετικής Κοινοτικής Οδηγίας 32/2006, δείχνουν πόσο σημαντική είναι η σημασία θέσπισης, στην υπό συζήτηση Οδηγία για τις ΑΠΕ, σαφών αρμοδιοτήτων και συγκροτημένων διαδικασιών αξιολόγησης και ελέγχου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των προσπαθειών των Κρατών-Μελών προς επίτευξη των δεσμευτικών τους στόχων.

Ολοκληρώνοντας την παρέμβασή μου, όσον αφορά το νέο θεσμικό Κοινοτικό πλαίσιο για τις ΑΠΕ, δεν μπορώ παρά να αναφερθώ και στην περιρρέουσα ατμόσφαιρα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και ειδικότερα στις (ελάχιστες, ευτυχώς, μέχρι σήμερα) φωνές ή/και κυβερνήσεις κάποιων λίγων Κρατών-Μελών, που θεωρούν ότι σε καιρούς οικονομικής ύφεσης η ανάπτυξη των ΑΠΕ αποτελεί πολυτέλεια, και ότι το δίλημμα που τίθεται είναι «να σώσουμε την οικονομία ή να σώσουμε τα πράσινα όνειρα» (!).

Δυστυχώς γι' αυτούς, η πραγματικότητα αντιστρέφει πλήρως το επιχείρημα, αφού ειδικά σε περιόδους ύφεσης οι επενδύσεις ΑΠΕ εμφανίζονται ως το είδος ακριβώς εκείνο του «γιατρικού» που έχει ανάγκη μια δοκιμαζόμενη οικονομία. Οι θέσεις απασχόλησης στον τομέα των ΑΠΕ, δηλαδή σε ένα δυναμικά αναπτυσσόμενο βιομηχανικό και τεχνολογικό τομέα με μεγάλη προστιθέμενη αξία και έντονα εξαγωγικό για την Ευρώπη χαρακτήρα, αριθμούν σήμερα πάνω από 2,3 εκατομμύρια εργαζομένους παγκοσμίως, και ο αριθμός αυτός αυξάνει συνεχώς με εντυπωσιακούς ρυθμούς. Σύμφωνα με τα στοιχεία της πρόσφατα δημοσιευθείσας μελέτης του ΟΗΕ/UNEP και του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας, με τίτλο «Πράσινες Θέσεις Εργασίας : Προς μία Ανθρώπινη Απασχόληση σε ένα Βιώσιμο, Χαμηλού-Ανθρακα, Κόσμο», από τις 2.332.000 θέσεις εργασίας που υπάρχουν σήμερα στις ΑΠΕ παγκοσμίως (400.000 στην Ευρώπη), οι 300.000 αφορούν την αιολική ενέργεια, οι 624.000 την ηλιοθερμική ενέργεια, 170.000 τη φωτοβολταϊκή ενέργεια, 1.174.000 την ενέργεια από βιομάζα, 25.000 τη γεωθερμία και 39.000 τα μικρά υδροηλεκτρικά. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΟΗΕ και του ΔΟΕ, το 2030 ο αριθμός των εργαζομένων στην αιολική ενέργεια αναμένεται να αυξηθεί από 300.000 που είναι σήμερα σε 2,1 εκατομμύρια, των εργαζομένων στα φωτοβολταϊκά από 170.000 σε 6.000.000, και των εργαζομένων στην ενεργειακή αξιοποίηση της βιομάζας από 1.174.000 σήμερα σε 12.000.000 το 2030. Αριθμοί πραγματικά εντυπωσιακοί, αριθμοί-βάλαμο για κάθε οικονομία σε ύφεση και κρίση.

Αλλά και σ' όλους αυτούς που θρηνούν σήμερα για την οικονομική κρίση και τις τεράστιες ζημιές στις διεθνείς χρηματαγορές, μία απαραίτητη «ένεση» ρεαλισμού και ιεράρχησης

προτεραιοτήτων δίνει η Έκθεση Σούκντεβ της Deutsche Bank, που έγινε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και δημοσιοποιήθηκε πριν ένα περίπου μήνα. Σύμφωνα, λοιπόν, με τα ποσοτικά συμπεράσματα της Έκθεσης αυτής, η οποία αποτελεί για το ζήτημα της οικονομικής αποτίμησης της καταστροφής των δασών το ανάλογο της Έκθεσης Στέρν για το κόστος της κλιματικής αλλαγής, με τους σημερινούς ρυθμούς αποψίλωσης/καταστροφής των δασών σε παγκόσμιο επίπεδο, χάνονται κάθε χρόνο φυσικά κεφάλαια οικονομικής αξίας 2-5 τρισεκατομμυρίων δολαρίων, σε σύγκριση με τα 2 περίπου τρισεκατομμύρια δολάρια που έχει χάσει, συνολικά μέχρι σήμερα, η Wall Street. Αυτά, για να αποκτήσουν μερικοί μία αίσθηση προοπτικής και ευθύνης, λίγο ευρύτερης από τα λογιστικά στεγανά στα οποία έχουν εγκλωβιστεί.

Κυρίες και Κύριοι,

Όπως τονίζει χαρακτηριστικά ο Claude Turmes, στην έκθεσή του προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για το Σχέδιο Οδηγίας των ΑΠΕ, η παγκόσμια οικονομία και ο ενεργειακός τομέας ειδικότερα βρίσκονται μεν σήμερα στη δίνη μιας μεγάλης κρίσης, αλλά η κρίση αυτή μπορεί να πυροδοτήσει, να απελευθερώσει τεράστιες νέες ευκαιρίες και προοπτικές, μια «Τρίτη Βιομηχανική Επανάσταση», μέσω της ανάπτυξης των τεχνολογιών του ήλιου, του ανέμου, του νερού, του κύκλου της φωτοσύνθεσης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να γίνει ο βιομηχανικός ηγέτης αυτής της τεχνολογικής επανάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι, πρώτον θα οριστικοποιήσει και θα ψηφίσει άμεσα ένα συγκροτημένο, σαφές, αποτελεσματικό και με βάθος χρόνου θεσμικό πλαίσιο για τις ΑΠΕ, και δεύτερον ότι θα τις καταστήσει, μαζί πάντα με την εξοικονόμηση και ορθολογική χρήση της ενέργειας, «καρδιά» κάθε μελλοντικής της στρατηγικής για την ενέργεια και την προστασία του κλίματος.

Η επιλογή είναι πρώτιστα δική μας, των Ευρωπαίων πολιτών, και, στη συνέχεια, των κυβερνήσεών μας, που είναι υποχρεωμένες να ακολουθούν και να υλοποιούν τη δική μας, τελικά, βούληση.

Κύριε Πρόεδρε,

Εκ μέρους της EREF, εύχομαι γόνιμο προβληματισμό, μεστό διάλογο και χρήσιμα συμπεράσματα στο Συνέδριό σας που αρχίζει σήμερα.

Σας ευχαριστώ.